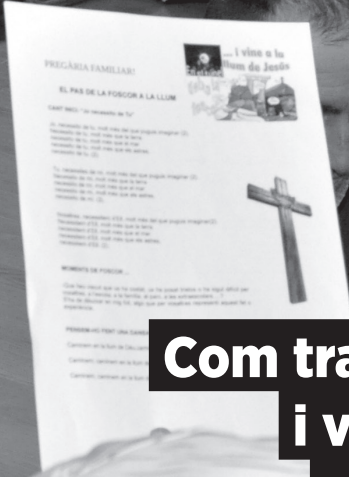

ANEM

A FONTS

32

OCTUBRE 2024

**Com transmetre
i viure la fe
en família**

Isa Moreno i Blanca Aznar

ACCIÓ CATÒLICA OBRERA

ÍNDEX

INTRODUCCIÓ	5
1. QUÈ VOL DIR “FE”?	7
1.1 PERÒ QUÈ ÉS REALMENT LA FE PER A NOSALTRES?	7
2. QUI ÉS EL NOSTRE DÉU?	9
3. LA FE COM A DO	11
3.1 DE QUI REBEM LA FE?	11
3.2 JESÚS, LA PLENITUD DE LA NOSTRA FE	13
3.3 COM ES REVELA LA NOSTRA FE?.....	17
4. EL CAMÍ DE LA FE	21
4.1 DÉU PARE-MARE	21
4.2 UN DÉU QUE ES FA FILL AMB JESÚS.....	23
4.3 DÉU ESPERIT SANT	25
5. TESTIMONIS DE DIFERENTS MILITANTS CRISTIANS AMB REALITATS FAMILIARS DIVERSES	29
5.1 DANI I CRIS (MENORCA)	29
5.2 LUCÍA I RAÚL (EL PRAT DE LLOBREGAT)	32
5.3 ANA I NATXI (BARCELONA)	34
5.4 MARTA CANDIAL (ZONA FRANCA).....	37
5.5 QÜESTIONS PER A REFLEXIONAR.....	39
6. CLAUS PER TRANSMETRE LA FE ALS FILLS I FILLES	43

INTRODUCCIÓ

Hola, som la Isa i la Blanca. Les dues som militants d'ACO, de zones diferents, però tenim molts aspectes en comú. Som dones casades amb militants del moviment, mares de família nombrosa, exmilitants de la JOC (on vam compartir un munt de comitès i trobades i on ens vam conèixer), som laiques de l'Assumpció i d'aquí fa temps que compartim vida comunitària: dies de pregària en família, processos de catequesi familiar dels fills i filles, compromisos i espais d'oci.

Un dia vam rebre un missatge de l'ACO on se'ns demanava si podíem escriure un quadern formatiu d'*Anem a fons*, sobre educar i transmetre la fe als fills i filles. És una qüestió sempre present al moviment: en jornades formatives, en el Document d'ACO que va fer en Jaume Gubert¹ o a la revista *Salillum*². La veritat és que, de principi, no era una cosa que ens haguéssim plantejat mai. Però després de donar-li voltes, vam veure que teníem molta gent al nostre voltant que podia expressar la seva pròpia experiència sobre el tema i a la que li podíem demanar un testimoni. Així, aquest quadern recull la vida i l'experiència de: l'Àlicia i l'Óscar de Llefià, la Laia i en Josep Anton de Rubí, la Cristina i en Dani de Menorca, en Natxi i l'Ana del Bon Pastor, la Lucía i en Raül del Prat de Llobregat, la Marta de la Marina i la nostra pròpia, que no difereix massa de tot el que els testimonis ens expliquen. Trobaràs els seus testimonis complets en el quadern.

Esperem que aquest quadern serveixi per tothom, tinguin fills i filles o no, ja que la transmissió de la fe es fa amb la força comunitària i aquí el Moviment té un gran repte! El futur de l'Església passa per fer que els fills i les filles dels militants i dels nostres veïns i veïnes propers, gaudeixin de les trobades, sentin que formen part i

1 Gubert, Jaume. *Els infants: obrir portes i preparar camins*. Document d'ACO n. 16, 2005. Mediateca d'ACO: <https://acocat.org/mediateca/els-infants-obrir-portes-i-preparar-camins>

2 Oró, Bernat; Outomuro, Maria; Parra, Joan Andreu. *Dossier Joves i espiritualitat*, publicat a *Salillum* n. 11, 2020. Mediateca d'ACO: <https://acocat.org/mediateca/dossier-joves-i-espiritualitat>
Cervera, Quim. Dossier Iniciar petits i joves en la fe, publicat a *Salillum* n. 7, 2018. Mediateca d'ACO: <https://acocat.org/mediateca/salillum-n-7>

experimentin que els militants dels nostres grups i comunitats són també la seva família, els seus referents de camí.

Volem agrair amb aquest quadern a totes les persones que col·laboren d'una manera o altra en aquest projecte d'amor vers els nostres fills i filles: militants d'ACO, animadors de MIJAC, militants de la JOC, monitors d'esplai parroquial, laics i laiques de l'Assumpció, persones de les comunitats cristianes dels nostres barris, capellans i religioses en barris obrers, militants de la GOAC, familiars... Gràcies pel recolzament i per omplir amb els vostres noms la motxilla dels nostres fills i filles!

Aquest quadern no pretén ser la solució a les nostres preocupacions sobre la fe dels nostres infants i adolescents, no és un solucionari domèstic! Sí que dona pistes i convida a alleugerir-nos d'aquestes preocupacions i gaudir del present; anant a reviuire i agrair el nostre procés personal de fe, en família, i a revisar les nostres pròpies opcions, per tal de ser coherents amb tots els "sí" que hem anat formulant al llarg de la vida.

Respecte el que trobaràs en aquestes pàgines, només dir-te que hem intentat donar resposta al títol que se'ns va donar: *"Com transmetre la fe als fills i filles?"* D'aquí vam pensar en diferents qüestions per fer a varies persones: *Què és per tu la fe? Com l'has rebut? Quins moments o persones han estat referents? Què feu a casa per transmetre la fe i parlar de Jesús? Quina Església somnies i vols viure?*

Qüestions que, de tant en tant, és bonic rellegir a nivell personal i, alhora, compartir amb altres persones, ja que esdevé un moment ric on descobrim que realment l'Esperit de Déu és viu en cada persona, cada vida, cada realitat i que la fe és un tresor preuat per compartir, ja sigui a la taula de l'eucaristia, en grup, en un taller de Pasqua, amb la zona, amb altres persones creients... Bona lectura i bon treball.

1. QUÈ VOL DIR “FE”?

“La fe no consisteix només en creure amb el cap i la raó, sinó que consisteix en entregar-se amb el cor i la vida.” (Homilia del 7 de gener de 1979 d’Òscar Romero)

Fa qüestió d’un mes, a la meua feina les companyes parlaven de les seves opcions o prioritats vitals. De cop, a una d’elles se li va preguntar si era creient, i ella va contestar que no.

La majoria de les persones amb què treballa es declaren “no creients”. Quan afirmen de paraula la seva “manca de creences”, sempre em ronda pel cap la pregunta: *-Què deuen entendre per fe? o en què creuen o en que no creuen?* Si els preguntés: *-Creus en l’amor com a font de resiliència, de vida i d’esperança?* Potser em contestarien que sí. Per tant, ens adonem que estem en un moment històric, en el nostre món occidental, de tanta llunyania a tot el que és sagrat que, de cop, les persones s’allunyen de Déu, però no d’aquesta fe, inseparable de la humanitat. La fe a la superació, a l’amor sense mesura, a l’entrega generosa, a la misericòrdia...

1.1. Però què és realment la fe per a nosaltres?

La fe, pels militants cristians, no té tant a veure amb dogmes, amb compliments, amb decàlegs, amb éssers supremes i poderosos... per nosaltres la fe és *“estimar l’altre com a tu mateix/a”*, és *entregar la vida* posant el millor del nostre cor, és clarificar opcions personals, és *“decir haciendo”* com escriu Pepa Torres o *“fer dels nostres actes Jesucrist”* com deia Esteban Pernet. I amb això no volem dir que la fe es redueixi a fer acció, sinó que la fe és una *experiència*, a la que hem pogut posar nom. És un AMOR tan gran, que ens fa superar adversitats, acceptar-nos com som i ens empeny a no conformar-nos en la injustícia i el sistema desigual i capitalista en què vivim, sinó que ens fa arremangar-nos pel Regne, per la possibilitat *“d’un altre món possible”* que ja s’està gestant i que comença per cadascú

de nosaltres. En el nostre petit món, la nostra quotidianitat: la feina, la família, les mares de l'extraescolar, els veïns a l'autobús... Déu es fa present, se'ns manifesta i nosaltres també l'anunciem.

La fe, per tant, té a veure amb la *interioritat*. L'experiència a sentir-nos convidades a viure les nostres opcions personals, íntimes, per sobre de pràctiques exteriors, de llocs, de coses sense més. La fe no ens garanteix l'absència de patiment, ni ens fa éssers superiors a la resta. És *font de desig constant de canvi*, és recerca permanent, anhel... és viure en sinceritat amb nosaltres mateixes, estimar fins i tot a qui et persegueix, menysprea... és un *pilar* que ens sosté, és *relació profunda amb Déu*. Un Déu que, en Jesús, neix en condicions deplorables, viu molts anys a Natzaret en la invisibilitat d'una família obrera i es fa públic posant en dubte el sistema d'opressió. Un Déu de pobres, de malalts, d'endimoniats, d'estrangeres, de cobradors d'impostos, d'apedregades... La fe és aquesta *amistat amb Jesús*, de converses "sense embuts" amb algú que és tot confiança, tot cor

2. QUI ÉS EL NOSTRE DÉU?

El nostre Déu és el Déu encarnat en Jesús, el Déu dels cristians i cristianes. El nostre Déu no és un altre que el que s'identifica amb els pobres, que va morir com un criminal, que va entregar la seva vida. El nostre Déu no és un Déu que condemna ni castiga, és un Déu humiliat que ens fa veure com la mort no té la darrera paraula de la vida, és un *Déu d'oportunitats* que ens abraça quan retornem a casa i ens fa una festa. És un Déu que *ens té els cabells comptats*, que *exalça els humils* per boca de Maria en el Magníficat. El nostre Déu és el Déu de les *benaurances*: dels que ploren, dels perseguits per causa de la justícia, dels injuriats, dels que cerquen la pau...

El nostre Déu és Déu *del nostre poble*, comparteix els signes de la història, està *enmig de la pasta*. És el Déu que comparteix la nostra lluita diària, les nostres reivindicacions, precarietats, alegries, esperances. No és un Déu de filòsofs, ni d'idolatries, és el Déu que per boca de Jesús deia: *“Pare, et dono gràcies, perquè t'has revelat als senzills i als humils.”*

Professem el nostre Déu a través del Credo. És interessant aprofundir en aquesta pregària, per prendre consciència de què diem quan el recitem.

3. LA FE COM A DO

La fe és un do, és *gràcia*, un *regal*, que algú o alguns ens va posar entre les mans, potser quan érem petits, potser en l'adolescència o la joventut... per tant, la fe *es rep* a través dels altres, del testimoniatge de la vida de Jesús i l'evangeli, o a través del que els nostres antecessors cristians ens han transmès. La fe no té sentit des de l'individualisme, ja que ens impulsa a viure des d'un *estil que es fonamenta en la gratuïtat*. Gratuïtament la rebem i ens fem persones agraïdes per tots els dons rebuts.

3.1. De qui rebem la fe?

La fe diem que la rebem *de Déu i de l'Església*. La rebem pel *testimoni cristià*, testimoni d'aquest Déu que se'ns fa present actuant en la vida. Testimoni d'altres creients i de gent molt humana que viu per la fe. Aquest testimoniatge ens fa teixir una xarxa de relacions vitals amb altres germans i germanes, *ens fa estar en comunió: "unides en u en comú"*.

Us deixem algunes referències de militants del moviment i militants cristians on ens expliquen com han rebut la fe:

"La fe l'he rebut a través de molta gent i més veient el que feien que amb el que deien. M'he anat fent amic de Jesús molt a poc a poc. Al principi em costava el llenguatge, tot i que a casa eren creients però no practicants. El pas decisiu va ser entrar al meu grup de Revisió de Vida d'iniciació de la Jobac. Allà he conegut gent molt ferma i alguns m'acompanyen encara."

Josep Anton Cordero

"A través de la família. Participàvem de la parròquia del barri, ens van animar a rebre els sagraments i a participar de grups, entre ells, la JOC."

Laia

La família ha estat, en moltes ocasions, la primera en presentar-nos a Déu i a Jesús. La que ens ha portat a la parròquia o ens ha presentat a cristians referents.

“He conegut la fe a través de la mare i de la catequesi quan era petit, però no m’ha interpel·lat fins més endavant, als grups de parròquia i al moviment de la JOC on vaig conèixer un Jesús més humà amb clara voluntat pels senzills. També he conegut a Jesús als campaments d’estiu i trobades de Pasqua que organitzaven les religioses del meu barri. Més endavant, durant uns anys, també m’ha ajudat el moviment de l’ACO.

Malgrat que la fe va canviant segons el moment vital, el missatge de Jesús i la seva opció pels humils sempre l’he tingut present.”

Óscar Poncelas

“He conegut la fe a través dels meus pares. La família per part del meu pare tots són molt

religiosos. De petita van apuntar-me al Mijac i més tard vaig continuar a la JOC. Amb els moviments cristians vaig veure una forma de conèixer a un Jesús més proper.

Als dos ens ha ajudat molt que la parella sigui cristiana per poder mantenir la nostra fe fins ara i poder-la transmetre als nostres fills.”

Alícia

“Vinc d’una família que no és creient, però sí que participava del Diumenge de Rams, per exemple, ja que el fet religiós era més present en la societat. Ara és molt més aliè. Vaig anar a una escola religiosa i allà fèiem celebracions, anàvem de campaments i aquestes experiències em van anar apropant a aquest món, a través dels companys i amics. Un dia els meus amics em van proposar fer confirmació. Jo no havia fet la catequesi ni la comunió. Vaig anar amb ells a la parròquia i allà va començar el meu procés.”

Natxi

Dels testimonis es desprèn que la família i la tradició són un primer contacte amb la fe, però el que fa el fet diferencial de creure o no és la convivència en diferents comunitats (família, parròquia, el MIJAC, la JOC, campaments, escola, catequesi). El fet fonamental és la vivència comunitària per descobrir Jesús i les seves opcions.

3.2. Jesús, la plenitud de la nostra fe

Així, doncs, també nosaltres, envoltats d'un núvol tan gran de testimonis, traguem-nos tot impediment, i el pecat que tan fàcilment ens subjecta, i llancem-nos a córrer sense defallir en la prova que ens és proposada. Tinguem la mirada fixa en Jesús, el capdavanter de la fe i el qui la porta a la plenitud. Carta als Hebreus 12,1-2

Jesús és la plenitud de la nostra fe. La nostra felicitat està en descobrir el testimoniatge que ens fa sortir de nosaltres i actuar.

—Aneu a anunciar a Joan el que sentiu i veieu: els cecs hi veuen, els coixos caminen, els leprosos queden purs, els sords hi senten, els morts ressusciten, els pobres reben l'anunci de la bona nova. I felix aquell qui no em rebutjarà! Mt 11,4-6

Els adults del moviment estem avesats a descobrir aquesta expressió de Jesús a través de la Revisió de Vida. Se'ns obren els ulls, les orelles i l'enteniment, i veiem i descobrim el testimoniatge transformador, la presència de l'acció de Déu en la nostra vida, en els que pateixen. Som convidats a comunicar-ho allà on som i vivim, a compartir aquesta font de felicitat. Amb els infants o altres persones amb que interactuem podem fer servir aquesta eina per anar descobrint conjuntament aquesta presència de Déu.

La fe és el resultat d'un procés, d'una relació. I com sabem, les relacions passen per diferents moments: l'enamorament, el reconeixement, l'acceptació de l'altre tal com és, l'absència de la persona estimada, el retorn... cal, per tant, un equilibri entre el

donar i rebre, entre l'esperar de l'altre i el realisme del que jo li puc oferir... La nostra relació amb Jesús és també una relació de la que tenir cura. Ell sempre hi és, nosaltres, amb el ritme frenètic, podem tendir a allunyar-nos, a marcar la distància, a dubtar de si té o no sentit seguir aquest Jesús perquè ja no està de moda, per mandra o perquè passa a ser la darrera prioritat de la nostra vida i el nostre dia a dia... És llavors, quan necessitem dels altres, de les nostres comunitats (el grup de Revisió de Vida, comunitat parroquial, els militants de barri o poble...) per poder retornar a vincular-nos amb aquest Jesús que traspasa la nostra vida, apropar-nos al seu missatge i redescobrir-lo tan actual i present en els ambients on ens movem. Aquesta relació constant fa un salt qualitatiu quan la figura històrica de Jesús passa al Crist de la fe. Agendar en el temps, establir una rutina diària per retrobar-nos honestament amb nosaltres mateixos i amb Jesús ens ajuda a cuidar aquesta relació. Fer visible aquest moment de pregària amb els de casa o aprofitar moments quotidians (quan anem a dormir o quan anem de camí a l'escola o la feina). Hi ha diversitat de maneres de fer i totes poden ser referents per d'altres persones que també s'estan iniciant en aquest camí.

“Vam començar a preparar unes pregàries molt boniques els diumenges i després també algú dia per la setmana. Al final la vam integrar en el nostre horari familiar com fer esport o deures, així també una estoneta de reflexió.”

Lucía

“El moviment és el que m'ha ajudat a continuar vivint la fe, poder viure la fe en comunitat m'ajuda a sostenir-me, ja sigui a l'ACO o amb els laics de l'Assumpció. Acompanyo un grup de monitors de l'espai T, l'esplai de la parròquia, on faig de consiliària i igual que comparteixo la fe amb ells i els acompanyo en el seu procés, ho faig amb la meua filla. No tindria sentit fer-ho fora de casa i no amb la meua filla.

El tema de la fe ho tenia claríssim que li volia transmetre des de petita com una cosa més. La fe forma part de la meua vida i li he volgut transmetre a ella, d'una manera natural, en el quotidià,

a través de contes presentar Jesús, explícitament a través de la pregària per la nit on fem un moment d'acció de gràcies pel dia i demanem alguna cosa.”

Marta

Pregàries o misses familiars, lectura diària de l'evangeli, dies de pregària, participar d'un recés, anar a una vetlla o funeral, assistir a les festes i celebracions més importants dels cristians com la Pasqua o anar manifestant a la llar els diferents temps litúrgics, deixar-nos impactar per les notícies o oferir-los experiències de solidaritat amb d'altres que els facin entendre l'evangeli... poden ser alguns dels exemples que ens ajuden a nosaltres, adults, mares, pares... i també als nostres infants i joves.

“Participem en grups, en pregàries i ella veu com ho fem, la portem nosaltres de manera natural. Mai l'hem deixada de costat. Si hem anat a la pregària del CIE, doncs ella ha vingut, si anem als dies de pregària ella ve amb nosaltres, si anem a missa també ve amb nosaltres. Participar li costa, no sempre entén el que està fent, però ho vivim amb la naturalitat que és el que nosaltres estimem i per ella és bo, perquè per a nosaltres és important i ens fa estar bé. Després ella triarà, però d'entrada li oferim amb naturalitat allò que fem.”

Ana i Natxi

“Nosaltres som tots dos militants de grups d'ACO. Podem dir que hem viscut una vivència de la fe similar. Quants ens vam casar teníem clar que volíem transmetre els valors cristians als nostres fills ja que formen part de la nostra vida i donen coherència al nostre projecte de parella.”

Josep Anton i Laia

La nostra Església necessita profetes, aquests poden ser molt diversos. Es parla molt de referents fora de la pròpia vida domèstica, tanmateix, és una opció prou important la de la família. Una opció que passa per portar al món i acollir un infant, per educar-lo dins dels valors que nosaltres considerem fonamentals. Respectant els ritmes, els processos i les decisions.

Si nosaltres ens sentim afortunats d'haver rebut un tresor com és la fe, no podem deixar d'oferir-lo a d'altres. És en aquest procés d'oferir respostes en la família o en l'acompanyament que podem fer a altres infants i joves, que nosaltres també ens reafirmem en la pròpia fe i podem fer relectura del nostre procés, la nostra història amb Jesús.

“No busqueu, doncs, què menjareu o què beureu, ni en passeu ànsia. Això, tots els pagans ho busquen amb neguit, però el vostre Pare ja sap prou que en teniu necessitat. Vosaltres, busqueu més aviat el seu Regne, i això us ho donarà de més a més.

*»No tinguis por, petit ramat, * que el vostre Pare es complau a donar-vos el Regne. Veneu els vostres béns i doneu els diners com a almoïna. Procureu-vos bosses que no es facin malbé, reuniu-vos al cel un tresor que no s'acabi; allà, els lladres no s'hi acosten, ni les arnes no destrossen res. Perquè on teniu el tresor, hi tindreu el cor.” Lc 12,29-34*

Jesús és prou radical! Ens convida a perdre la por, ens considera petits, però ens diu que no podem anar sols. Els cristians i les cristianes som petits ramats convidats a rebre aquest Regne desitjat, aquí i ara. Jesús ens convida a anunciar i denunciar en un món hostil la conversió, (començant per la pròpia) per tal de no instal·lar-nos en una zona confortable, una bombolla fàcil... La fe en Jesús ens empeny a sortir, a buidar-nos de riqueses materials per omplir-nos d'un tresor que no es veu. Ens empeny avui a estar a les perifèries, compartir la interreligiositat, la universalitat dels pobles, la diversitat... ens convida a estar al costat de tot el món “trans”: transgressor, transfronterer, transitori... EN TRANSFORMACIÓ! Ens convida, també avui a anunciar els valors de la lluita col·lectiva com a força pacífica antisistema; a actuar davant el maltractament al nostre món i a la nostra mare Terra; a viure en comunió.

*“Qui vulgui salvar la seva vida, la perdrà, però el qui la **perdi** per mi, la **trobarà**.” Mt 16,25*

“No volíem que el camí de fe tingués com a destí els sagraments. La nostra filla haurà de passar diferents etapes en la seva vida i l'experiència de Déu que tingui, haurà de créixer amb ella també.

Teníem clar que aquesta experiència vital i profunda no la deixaríem en mans de qualsevol i que si el que oferia la parròquia no coincidía amb una experiència d'Església missionera i arrelada en la societat actual, jo m'implicaria per formar part de l'educació en la fe d'ella. I això va passar.

Vam començar a crear una catequesi diferent i un grup de continuació d'adolescents després de la comunió.”

Lucía

La fe és pregària. No una pregària plena de paraula sense escolta. La fe és la paciència de sostenir la pregària del silenci i actuar davant circumstàncies injustes. La pregària té molt a veure amb la revisió de vida, d'observar i rellegir el pas de Déu en les relacions (la relació pròpia i la que mantinc amb els altres) el cos, el compromís... La fe és evidenciar que la voluntat de Déu és la felicitat de tots i cadascun dels seus fills i filles, per tal que ningú es perdi.

*“Igualment, el vostre Pare del cel no vol que es **perdi** ni un de sol d'aquests petits.” Mt 18,14*

3.3. Com es revela la nostra fe?

La nostra fe, doncs, es revela partir de tres experiències o eixos fonamentals, que toquen diverses dimensions pròpies de la relació que mantenim amb Déu. I, alhora, són expressió de la relació de Déu amb la història. Aquestes tres experiències fan referència a:

- Tenir una experiència personal i col·lectiva de vida en plenitud, de “salvació”.
- Reconèixer també la nostra realitat de foscor i “pecat” (de mort, de precarietat, d'indignitat...).

- Saber-nos vius, sent conscients que aquestes dues experiències van marcant la nostra vida creient i, alhora, ens fan descobrir la misericòrdia i la felicitat plena.

I en aquestes dimensions estan en joc qüestions com:

- De qui i de què soc jo testimoni? I la meua família?

- Què confesso? A on i amb qui?

- Per qui i per què dono jo la vida?

“Transmetre la fe a les nostres filles no ha estat diferent de la transmissió de qualsevol altre dels valors que hem considerat importants a la unitat familiar. Hem intentat no deslligar la fe de la vida. Tot i les nostres evidents limitacions, hem intentat que el nostre projecte de vida estigués fonamentat en els valors de l’Evangeli i les nostres filles han vist que això ens feia feliços. Així mateix, han vist que aquesta coherència amb els valors de l’Evangeli també tenia un preu. El preu de ser diferents (per no dir “rarillos”) als altres companys/es de l’escola pública (ara l’institut). S’han acostumat durant uns quants anys a acompanyar-nos a missa els diumenges, però també s’han acostumat a tenir uns pares que no tenen tele a casa, es resisteixen a comprar bambes de marca i altres costums que no conviden a compartir amb els companys/es de classe. També han vist que els seus pares estaven més contents després d’algunes Revisions de Vida, d’alguna celebració molt viscuda o compartint amb altres pares la Trobada de Setmana Santa.”

Laia i Josep Anton

A través d’aquest breu testimoni podem intuir aquestes tres dimensions.

La Laia i el Josep Anton parlen de pecat quan manifesten les limitacions pròpies d’aquest procés. També quan expressen que es fa difícil anar a contracorrent (no tenir televisió o comprar sabates que no siguin de marca).

També parlen d'experiència plena intentant lligar la fe i la vida, de fer realitat un projecte de vida marcat d'uns valors evangèlics. I expressen que les seves filles han pogut adonar-se què els dona felicitat: la Revisió de Vida, tornar d'una celebració de Setmana Santa, compartir com a parella tot aquest camí.

“Tenim dos fills un nen d’11 anys que ha fet la primera comunió aquest any i una nena de 9 anys. Hem fet una aposta per l’escola pública, tot i això, creiem que és important que facin l’assignatura de Religió, cosa que al nostre entorn és minoritària. Participem d’algunes celebracions religioses, especialment a Setmana Santa i Nadal. També recentment hem participat de la catequesi en família. Tot plegat esperem que ens serveixi per transmetre la fe als nostres fills.”

Una dificultat que tenim en l’actualitat és que el nostre entorn més proper no viu aquesta fe i tant nosaltres com els nostres fills som els “raros”.”

Óscar i Alicia

Cada vegada més ens trobem que la nostra fe, les nostres celebracions i festes religioses... no són compartides per la majoria de la gent que ens envolta i que envolta els nostres fills i filles. Com a conseqüència, tenim tendència a arreplegar-nos persones de barris i pobles diferents per fer grup de Revisió de Vida, per compartir una catequesi familiar o per acompanyar els nostres fills i filles en la fe, oferint-los una comunitat sòlida. També podem tenir la temptació de tancar-nos en la nostra bombolla i, justament, això és el que Jesús va intentar trencar amb els seus deixebles.

“Pere digué a Jesús:

—Senyor, és bo que estiguem aquí dalt. Si vols, hi faré tres cabanes: una per a tu, una per a Moisès i una altra per a Elies.” Mt 17,4

L'Òscar i l'Alicia s'han reconnectat amb els moviments a partir de la catequesi familiar, que uns quants militants d'ACO hem fet amb els nostres fills i filles. Com aspectes positius destaquem: que els nostres infants s'han conegut i han descobert que hi ha més famílies com la seva, també ens ha estat molt fàcil establir criteris tant per fer el procés de catequesi, com a l'hora de preparar la festa del dia de la primera comunió. Una festa plena de música i símbols, amb testimonis dels infants, amb un càtering que promou la inserció laboral de joves en situació d'exclusió social, sense regals i amb aportacions a entitats que contribueixen a millorar la Terra i el benestar de les persones.

En aquesta experiència, es van afegir dues famílies que no venen de moviments, però que tampoc trobaven a la parròquia un encaix per celebrar la fe amb els seus fills, i ens va suposar fer un exercici de comprensió, també argumentar perquè fèiem el que fèiem, respectar les diferències i gaudir-ne. L'experiència va ser molt positiva.

4. EL CAMÍ DE LA FE

La fe és com un gra de mostassa, petita, petita, que cadascú tenim en el nostre interior. Si, al llarg del camí, trobem algú que ens dona eines per fer-la créixer, aquesta donarà fruit.

“Jesús deia:

—A què s’assembla el Regne de Déu? A què el compararé? És com un gra de mostassa que un home va sembrar en el seu hort. Va créixer i arribà a ser un arbre, i els ocells del cel van fer niu a les seves branques.” Lc 13,18-19

I aquest camí va tenint variacions: pujades, baixades, deserts, oasis... és un procés personal amb aquest Déu trinitat.

4.1. Déu Pare-Mare

Diuen els experts en psicologia que la relació que anem mantenint amb Déu va canviant a mesura que madurem i creixem com a persones.

Els infants perceben Déu com un ésser fort i valent que ens guarda i protegeix. Quan un infant entra en conflicte amb un altre i no se’n surt, o se sent amenaçat, es defensa dient: *“-Li diré al meu papa!”* O si no coneix el seu pare biològic fa referència a la protecció materna. Per tant, quan ens preguntem al llarg de la vida: *“En qui crec?”* i si fem un procés madur de relació amb Déu, i de viure’l amb la comunitat, acabem afirmant que creiem en un Déu “Papa” i “Mama”. Un únic Déu al qui Jesús s’adreçava amb un llenguatge afectuós: “Abbà”. És un Pare ple de misericòrdia, és a dir:

- que pateix en el seu cor el que patim.
- que coneix cada racó de la nostra ànima, del més sagrat de cadascú de nosaltres.

És, doncs, un Pare, una Mare, que ens allibera i no ens lliga. Que ens mostra camins i possibilitats; una caixa d'eines, per poder reconèixer el pecat, els ídols, els egos i totes les actituds que poden debilitar la humanitat i que ens fan fràgils.

Aquest Déu que allibera costa molt d'entendre avui en la nostra societat on s'associa el fet de creure, de la fe, com espais que estrangulen i ennueguen les persones. La història i la posició de l'Església del poder i el patriarcat han fet molt mal en aquest sentit, de manera que quan afirmem a persones no creients o no properes a l'Església quina és la nostra fe, de primeres carreguen un munt de prejudicis a sobre nostre.

El nostre Déu, és un Déu que educa.

“Reconeix, doncs, de tot cor que el Senyor, el teu Déu, et vol educar com un pare educa els seus fills.” Dt 8,5.

I aquest Déu educador/a creu en els nostres potencials per posar-los al servei de la humanitat. Confia en nosaltres com a llavors que donaran fruit, cadascú en un percentatge diferent, segons el que haguem rebut.

“Els cristians tenim la responsabilitat de posar la llavor perquè els nostres fills facin experiència de fe.

Aquesta llavors després pot donar fruit o despertar un interès perquè potser més tard descobreixen la fe per un altre camí.

El principal risc és assumir que les coses no sempre són com volem i que els nostres fills, quan siguin més grans, decidiran quin serà el seu camí i si volen viure la fe. El repté és que tinguin una base sòlida perquè puguin decidir conscientment.”

Óscar i Alicia

El nostre Déu, també avui, és un Déu que crea i es recrea. És Creador i Creatiu de tot el que veiem i del que no veiem. Se'n mostra d'infinites maneres, i podem admirar-lo contemplant les meravelles de la natura, agraint totes les mans que han fet possible un menjar, o inclús contemplant què diferents som la humanitat i què bonica la riquesa de diversitat d'idiomes i cultures.

El nostre Déu és experiència de resurrecció. Jesús en diverses ocasions a l'Evangeli de Joan parla de "pujar al Pare". També ens ensenya com dirigir-nos al Pare a través de la pregària del Parenostre, una oportunitat per posar en els nostres llavis les paraules que Jesús ja utilitzava per pregar.

4.2. Un Déu que es fa fill amb Jesús

Jesús és el rostre humà de Déu. L'Emmanuel, el Déu amb nosaltres. Amb Jesús, i resseguint la seva vida, podem viure la fe com un itinerari on constantment podem preguntar-nos si la nostra vida cristiana és autèntica.

Creure en Jesús de Natzaret és creure en aquesta divinitat humana i també en el misteri de la Pasqua (Jesús mort i ressuscitat) i en el misteri de l'Encarnació (Déu dialoga amb nosaltres en amor i vida a través de Jesús). Jesús, com nosaltres, tasta l'amargor de la mort i el sofriment, la humiliació, el vincle matern en néixer, la vida de família, la pròpia cultura... S'encarna en la història humana i ens convida també a tastar-lo i experimentar la divinitat, sense deixar de ser humans. Amb Jesús, Déu no està allunyat de la nostra vida, sinó que el nostre Déu, experimenta la fragilitat, la malaltia, la quotidianitat de la vida... i és en aquesta experiència humana que Jesús va establir la seva vinculació amb el Pare-Mare, que l'empeny a sortir als 30 anys de Natzaret i predicar el Regne.

Convé destacar el valor d'aquests 30 anys de Jesús abans de la seva vida pública com un eix fonamental del que nosaltres

volem transmetre als nostres fills i filles com a experiències relacionals amb Déu.

La Margarita Saldaña, teòloga, té diverses publicacions relacionades amb el valor dels 30 anys de Jesús a Natzaret. Al llibre *Tierra de Dios*, ella remarca que les paràboles de Jesús, el llenguatge que utilitza per arribar a un públic senzill està basat en l'experiència de la pròpia vida. Jesús, segur, va veure fer pa a la seva mare, o va amassar i va deixar fermentar la pasta. També, segurament, va buscar una dracma perduda i va experimentar l'alegria de trobar-la després de buscar per tota la casa. Va observar els pastors, com tenien cura del ramat, comptaven les ovelles i patien si se'n perdia una. Va omplir bots de vi, va plantar llavors en el camp i va observar el procés de creixement i recollida... veient com la zitzània ofegava el blat en el camp, o com les llavors segons on queien s'assecaven, creixien i els ocells se les emportaven o arrelaven...

Prendre consciència de la importància de la quotidianitat per forjar les bases i fonaments de la fe dels nostres fills i filles és fonamental per treure'ns pors i confiar que Déu farà més que nosaltres i, sobretot, respectar que ens fa lliures per escollir al llarg del camí. L'important és anar omplint la motxilla d'experiències i claus vitals que els ajudin a discernir a cada moment.

“Com a aspectes fonamentals per transmetre la fe destaquem:

Viure-la i ser coherents amb els valors de l'Evangelí.

Tenir espais per a reflexionar aquestes actituds o valors.

Llegir l'Evangelí. Pregar.”

Josep Anton i Laia

4.3. Déu Esperit Sant

La fe a l'Església es transmet a través de l'Esperit. L'Esperit no bufa com el vent de Tramuntana, sinó que és com la brisa suau. És gairebé imperceptible, però hi és.

“El Senyor li digué:

—Surt i estigues dret davant meu dalt la muntanya, que hi passaré jo, el Senyor.

Aleshores s'aixecà de davant el Senyor un vent huracanat i violent que esberlava les muntanyes i esmicolava les roques, però en aquell vent el Senyor no hi era. Després del vent va venir un terratrèmol, però el Senyor tampoc no era en el terratrèmol. Després del terratrèmol va arribar foc, però el Senyor tampoc no era en aquell foc. Després del foc es va alçar el murmurí d'un ventijol suau. En sentir-lo, Elies es tapà la cara amb el mantell, va sortir de la cova i es quedà dret a l'entrada. Llavors una veu li digué:

—Què hi fas, aquí, Elies?

Ell va respondre:

—Estic encès de zel per tu, Senyor, Déu de l'univers.”
Primer llibre dels Reis. 19,11-14

L'Esperit es fa present i el compartim quan estem dos o tres reunits en el seu nom.

“ »Encara en veritat us ho dic: si dos de vosaltres aquí a la terra es posen d'acord per a demanar alguna cosa, el meu Pare del cel els la concedirà; perquè on n'hi ha dos o tres de reunits en el meu nom, jo soc allí enmig d'ells.” Mt 18,19-20

· Déu Esperit es fa present en la *família*.

“Com a parella compartim la fe sovint, comentem l’Evangeli, participem de grups de Revisió de Vida (cadascú el seu), participem quan podem de misses o fem pregària a casa.

Amb les filles hem intentat educar en la fe des de petites. Elles ens han acompanyat des de petites a trobades, Pasqua, misses... i ara les dues formen part de grups de JOC.

Com a pares hem prioritzat el moment del sopar familiar sense telèfons ni distractors, per compartir com ha anat el dia, que ens preocupa o quins plans tenim.

A casa sobretot els espais que compartim de diàleg a taula o altres moments de conversa. Quan les nenes eren petites fèiem pregària abans d’anar a dormir junts, o llegíem llibres (Bíblia infantil, llibres de pregàries...). També intentàvem fer dinàmiques en temps importants (Advent, Nadal, Quaresma, Pasqua...). A vegades hem reforçat amb alguns símbols visibles a casa (calendari d’Advent, compromisos, alguna creu, espelma...). Algunes dinàmiques ja no les fem perquè són grans, però sí que comentem aquests moments.”

Laia i Josep Anton

“Els moments de família en què compartim la fe i parlem de Jesús són moments del calendari relacionats amb la fe com Nadal (naixement de Jesús, Reis d’orient), Setmana Santa (Benedicció de Rams, celebracions de l’últim sopar, vetlla Pasqual, etc.). Anar a veure l’espectacle de la Passió.

La catequesi que hem fet en família.

Visites a llocs sagrats (Montserrat, Vall de Núria, etc.), també quan viatgem acostumem a visitar l’església que hi ha al lloc on anem.”
Óscar i Alicia

“També ens ha fet pensar en quins són els llocs específics que ens ajuden a viure la fe en família. Per exemple, l’experiència que

la Naiara pogués fer la catequesi en família va ser una cosa molt explícita i concreta. Ella la va viure i va integrar el que va poder. Els dies de pregària en família a l'estiu és una altra de les eines, o anar a missa familiar de la parròquia també és important. Ja que és fonamental que visqui la comunitat, una comunitat feta per famílies, amb altres infants, sobretot perquè la transmissió de la fe és una ensenyança compartida amb d'altres. Els infants del grup de "Tresors", els infants que comparteixen els dies de pregària, els que van a la Setmana Santa de l'ACO viuen de forma natural que van a aquests espais, perquè els seus pares viuen una espiritualitat semblant, amb un llenguatge semblant i els fem participar amb nosaltres. És una cosa natural, aprenem les coses fent-les de forma integrada, sinó sempre serà una cosa artificial."

Ana i Natxi

Déu Esperit es fa present en la força de la comunitat.

"Tenim clar que ens sosté l'Evangeli i la comunitat, que en el nostre cas és sobretot el grup de Revisió de Vida. També anem a missa a la parròquia, però no estem implicats com anteriorment que ho havíem fet tant portant grups de catequesi, confirmació, de JOC, en els cants, pregàries de Taizé. Amb l'arribada dels nous mossens i noves responsabilitats que vam assumir (voluntariat, feina, família) tot allò es va desfer.

Actualment som consiliaris tots dos d'un grup de Revisió de Vida d'ACO.

No crec que existeixi una "comunitat ideal". Sí que penso que cal vetllar perquè a les comunitats hi hagi espai perquè la gent es conegui, per compartir la vida i la fe, per fer una bona acollida i acompanyament. Tenint això cobert, l'ideal seria treballar junts pel bé comú i ser un model de com podem ajudar-nos els uns als altres.

Tots som agents actius dins les comunitats. Quan esperem a que les coses siguin diferents, a vegades és perquè agafem actituds una mica consumistes: "esperem que el producte ens satisfaci per

a participar". Amb tot, hi ha tota mena de comunitats, i en algunes l'espai de participació no s'ha creat. Compartim un espai i uns sagraments, ens veiem les cares, com a molt ens saludem en entrar o sortir, però no acabem de fer comunitat." Laia i Josep Anton

Per viure la fe i compartir-la amb les nostres comunitats també cal implicació. Acompanyar moviments com el MIJAC o la JOC, participar en grups de laics de comunitats religioses, organitzar experiències com camps de treball, recessos, propiciar la vivència de grups, participar a nivell parroquial, acompanyar processos de catequesi, participar d'espais de solidaritat amb altres col·lectius... mostrant referents cristians més propers als nostres fills i filles. Mostrant l'Església en la que creiem: arrelada a l'Evangelí, que posa en el centre el proïsme, austera i senzilla, preocupada per acollir i estimar les persones, sigui quina sigui la seva procedència i pensament. Una Església dialogant, assembleària, que acull sense fer judicis, que parla amb paraules properes des del cor. Comunitats poden ser des del propi grup de Revisió de Vida, la família, la parròquia, els amics amb qui hem compartit experiències creients... També són comunitats els llocs de feina on nosaltres podem compartir valors fonamentats en l'Evangelí amb persones que diuen no creure en Déu, però sí en l'amor universal com a font de resiliència.

5. TESTIMONIS DE DIFERENTS MILITANTS CRISTIANS AMB REALITATS FAMILIARS DIVERSES

5.1. Dani i Cris (Menorca)

Som el Dani i la Cristina i amb aquest testimoni us volem intentar explicar com hem rebut nosaltres la fe i com intentem transmetre-la a la nostra filla Mara.

El dos coincidim en que ens vam iniciar en la fe una mica per tradició. Tot i que els avis sí que eren creients i practicants, els nostre pares amb els anys es van anar desvinculant de l'Església, que era l'única comunitat religiosa que coneixien. I a nosaltres ens van portar a les respectives parròquies per fer la catequesi i primera comunió i, en el cas d'en Dani, part de la seva educació va ser en una escola de Maristes, també per tradició familiar. Vam continuar amb el grup de post-comunió, confirmació i després se'ns va oferir la JOC.

En aquell moment les nostres parròquies estaven plenes de joves implicats, tocant guitarres a les eucaristies, ens feien de catequistes, d'iniciadors i ens preparaven colònies difícils d'oblidar. Amb la JOC vam aprendre el sentit del moviment i ens va carregar tant les piles que encara avui ens dura la seva energia. Als 30 anys, coincidint amb el final del nostre pas per la JOC, ens vam traslladar a viure a Menorca on encara vivim. A Menorca vam estar uns vuit o nou anys sense formar part de cap moviment, aquí no hi ACO ni JOC, i sense estar vinculats a cap Església. Va ser un temps de desert on ens sentíem un poc perduts espiritualment.

Un dia, visitant un far, ens vam trobar per casualitat amb la Rosa i el Fel, antics militants de la JOC a Menorca. Ens van explicar que ells feien grup amb altres matrimonis de la nostra edat d'un moviment que es diu Equips de la Mare de Déu (EMD) i ens hi van

convidar. No ens ho vam pensar gaire i vam començar a fer grup amb ells. Més o menys un any després, la Blanca i el Francesc, de la nostra antiga federació de la JOC, ens van convidar a passar una setmana a les vacances d'estiu amb altres famílies, també antics militants de la JOC, per fer un dies de pregària en família. Aquest any serà el tercer any que tenim la sort de poder-hi assistir. La Blanca també ens va oferir la Setmana Santa de l'ACO a Catalunya i nosaltres, que ens costa poc fer el salt cap a la nostra estimada i segona casa Catalunya, ja fa dos anys tenim la sort de poder-hi assistir. Amb tot això que ens ha arribat, hem pogut continuar vivint el nostre compromís cristià i no podem sentir-nos més afortunats i agraïts.

A nosaltres ens costa apropar-nos a la parròquia com a individus, sempre que hi anem ho fem amb el moviment dels EMD o per alguna celebració especial. Tenim la sensació, potser falsa, de que no trobarem l'Església que vam viure quan érem infants i joves; i amb les comunitats ens les que ens movem sentim la presència de Déu i estem bé així. Tot i això, somiem en retrobar-nos amb una Església inclusiva, senzilla, humil, plural, que surt al carrer i que, quan ens trobem a dins sigui amb guitarres i rialles o, perquè no, plors quan calgui; plena de persones de totes les edats que conviuen i aprenen i s'ajuden les unes a les altres. Somiem en retrobar-nos amb aquesta Església quan la nostra filla hagi de fer la primera comunió.

Però de moment, la nostra filla Mara encara és petita, pel que encara no li hem ofert viure la fe des d'una forma institucionalitzada o des d'un moviment. Precisament perquè és petita tenim la sort que ve amb nosaltres a totes les nostres reunions del EMD, als dies de pregària en família i a les Setmanes Santes de l'ACO i d'una forma un poc indirecta està començant a viure la fe. Sabem que tot pot canviar, però de moment la Mara ens ho està posant fàcil en aquest sentit. Ella sent la presència de Déu, a vegades parla en veu alta amb Ell i ens fa moltes preguntes sobre el misteri de la fe, que intentem respondre el millor que podem.

En el dia a dia, ens costa trobar moments per fer pregària en família. Sentim que ens manquen eines tangibles i materials per poder-ho fer. Ens resulta més fàcil quan ho fem en comunitat, d'una forma ja preparada.

Però en la quotidianitat sí ens resulta més fàcil transmetre la fe en moment bonics, d'emoció o de tristesa. Agraint a Déu la seva presència o demanant-li que ens acompanyi en els moments més difícils. Hem de reconèixer que a vegades entre adults ens resulta més difícil mencionar Déu en el dia a dia, quan no estem en moments de parada, de pregària. Però amb la Mara ens resulta molt més fàcil. Segurament, perquè les primeres vegades que ho vam fer ella no es va sorprendre ni va reaccionar de cap manera extraordinària. La nostra por estava relacionada amb el desconeixement. Ha estat bonic descobrir com els infants naturalitzen moltes coses, entre elles la fe, i moltes vegades els obstacles semblen venir més dels adults, que dels propis infants.

Com a pares cristians, suposem que com molts altres, ens preocupa que la nostra filla tingui manca de fe quan vagi creixent, però ens dona pau sentir que el que hem de fer és el mateix que van fer els nostres pares amb nosaltres: oferir-nos aquestes meravelloses comunitats i deixar-ho en mans de Déu, la resta ve sol.

Ens encantaria que na Mara pogués viure la fe a través d'una JOC, tot i que sabem que amb els anys els moviments canvien, però tenim la confiança en aquesta societat que es reinventa i confiem que trobi la forma de poder continuar vivint la fe.

Sabem que per aconseguir aquesta comunitat ideal que volem que la nostra filla pugui viure, cal el treball i l'aportació de tots, amb les responsabilitats que calgui assumir i les concessions que calgui fer. Nosaltres, ara mateix, no veiem clar quin serà el nostre paper en tot això, però ens comprometem a estar ben atents per quan Déu ens ho vulgui fer saber.

5.2. Lucía i Raúl (El Prat de Llobregat)

La fe es transmet des del moment zero, no pots esperar a que els fills siguin grans o que ho demanin, perquè no ho faran. És una manera de viure i passa al teu fill per mig del cordó umbilical i, després, pel que veuen en nosaltres, no pel que els hi dius.

Quan ja som dos a decidir com educar la nostra filla, ja no compta només la teva experiència ni el teu punt de vista. Toca parlar-ho i arribar a un punt de trobada: Què li volem transmetre i com?

En el nostre cas, la parella no teníem la mateixa experiència ni el mateix camí de fe, però sí que ens vam posar d'acord en quines línies ens volíem moure en l'educació dels fills: esport, música, anglès... això era important, però d'alguna manera volíem cuidar la seva vida interior. Un des de l'experiència cristiana i l'altre des d'una manera de viure descentrada d'un mateix, al servei dels altres, arrelada en el treball i l'esforç i amb valors d'acollida al diferent. Sense posar-li títol de cristià jo, que sí ho soc, no ho podria descriure millor.

Coincidim els dos en una manera de viure a l'estil de Jesús. Ara tocava veure com fer-ho.

Al principi portàvem la nena a missa i, d'alguna manera, així amb el carro i la bebè ja formàvem part de la comunitat parroquial.

Les dificultats van venir més tard quan ella ja era més conscient de tot. La catequesi va ser més o menys fàcil, perquè anava al grup amb companys de l'escola i això ajudava. La decisió d'un, també arrossega la resta. Uns pels altres ...

No volíem que el camí de fe tingués com a destí els sagraments. La nostra filla haurà de passar diferents etapes en la seva vida i l'experiència de Déu que tingui haurà de créixer amb ella també.

Teníem clar que aquesta experiència vital i profunda no la deixaríem en mans de qualsevol i que, si el que oferia la parròquia no coincidia amb una experiència d'Església missionera i arrelada

en la societat actual, jo m'implicaria per formar part de l'educació en la fe d'ella. I això va passar.

Vam començar a crear una catequesi diferent i un grup de continuació d'adolescents després de la comunió.

Enmig d'aquell intent va arribar la Covid i la pandèmia, per a nosaltres, així com per a moltes famílies, va suposar un abans i un després en el que era o no fonamental per a la vida. La nostra filla tenia 8 anys.

De cop, tot allò que era fonamental ja no ho era i ens vam adonar que podríem viure la fe des de casa i fer pregària sols i vam sentir-nos comunitat amb el moviment ACO i amb la resta de l'Església.

Vam començar a preparar unes pregàries molt boniques els diumenges i després també algun dia entre setmana. Al final la vam integrar en el nostre horari familiar, com fer esport o deures, així també una estoneta de reflexió.

Aquesta experiència ens va ajudar a expressar sentiments i necessitats enmig d'una situació complexa.

La nostra filla llegia un text que li buscàvem o cantàvem una cançó amb una lletra que aquell dia ens ajudava o, fins i tot, recordo un dia que ella mateixa ens va preparar una dinàmica molt senzilla amb un puzle perquè tots tres ens sentíssim part del món.

En aquells mesos confinats havíem viscut la fe i l'havíem fet sagrament dins la nostra llar sense grans dificultats.

Des de l'experiència viscuda trobem IMPORTANT:

Que la parella estigui d'acord en allò que vol transmetre als fills.

Parlar-ne en cada moment només del que poden entendre i que tingui a veure amb el seu moment vital.

Hi ha etapes que ens ha tocat NEGOCIAR.

Els nostres fills no volen ser els diferents, “els rars”. Volen les coses que tenen la resta d’adolescents i identificar-se amb un grup. Tenen vergonya i no són capaços encara de definir-se en contraposició a la resta. S’està formant la seva personalitat.

Vam començar a donar-li la raó en les coses que tenia raó. Una eucaristia avorrida i que no transmet res... doncs, té raó. Doncs, només anem a les eucaristies familiars o amb nens i nenes.

No posar el centre als sagraments, sinó la VIDA on trobem Jesús viu i present en tot el que ens passa.

Fa unes setmanes, es va suïcidar la mare d’una nena molt coneguda per la nostra filla i ella ho va saber i ens ho va contar. Vam parlar de que podia apropiarse a la seva amiga i fer-li suport. Que no és fàcil trobar sentit a les coses greus que ens passen o que passen, però sí que la fe en Jesús ens ajuda a situar-nos en les situacions que no tenen sentit.

Deixar-los el seu espai: proposar-li i que ella ho esculli, sense deixar de viure nosaltres allò en el que creiem.

Vigilar i marcar límits quan encara són adolescents: del que veuen a internet, de com parlen de la resta d’amics i professors, etc.

I tenir clar que els nostres fills triaran el seu camí de ser cristians, que serà diferent i segur que millor que el nostre.

5.3. Ana i Natxi (Barcelona)

Hola soc l’Ana, jo vinc d’una família cristiana. Quan era petita participava de les celebracions que es duïen a terme a la meva parròquia del Bon Pastor. La meva família era cristiana, però no gaire conservadora. L’entorn parroquial afavoria que jo participés. Vaig fer la comunió i després la confirmació i vaig passar a entrar

a la JOC de jove i continuo al moviment de l'ACO.

Jo soc el Natxi i vinc d'una família que no és creient, però sí que participava del Diumenge de Rams, per exemple, ja que el fet religiós era més present en la societat. Ara és molt més aliè. Vaig anar a una escola religiosa i allà fèiem celebracions, anàvem de campaments i aquestes experiències em van anar apropant a aquest món, a través dels companys i amics. Un dia els meus amics em van proposar fer confirmació. Jo no havia fet la catequesi ni la comunió. Vaig anar amb ells a la parròquia i allà va començar el meu procés.

Els dos vam participar del MIJAC com a animadors. Allà es concebia la fe com un camí, no com quelcom propi dels infants. Qui va fer més procés en la fe vam ser els animadors. Vam començar a viure algunes experiències, com els viatges a Llatinoamèrica, que ens van proporcionar una manera de viure i de connectar amb la fe, també ens van empènyer a fer accions socials al barri. La vida parroquial estava molt lligada als moviments socials del barri, també hem viscut espais de recés i interioritat on érem convidats, això també va fer sentir-nos acompanyats per una comunitat. Recordem que érem molta gent i això ens engrescava a continuar participant. Era aquell moment de descoberta que la fe està en l'evangeli, però també en la vida.

Nosaltres vam anar fent individualment aquest procés i, en part, el seguim mantenint, perquè, per sort, això anava donant sentit a la nostra vida, a les nostres opcions laborals i a les nostres opcions de parella. Nosaltres ens hem conegut en aquest entorn i seguim cuidant-nos i estimant-nos des de la fe. En el moment que un o altre ha tingut moment de dificultats, també ens ha ajudat a sostenir-nos en la fe. Igualment, tenim una manera de viure la fe semblant. No tenim experiències molt diferents. Una mica serien tres grans pilars: la cura de l'espiritualitat personal, compartit en comunitat i sempre vinculat a un compromís amb la societat. I aquesta manera de viure la fe, que és personal, l'hem anat

enriquant de manera familiar amb la parella i això ens ha portat al pas de voler fer una família.

De parella, vam passar a fer una opció de família, i és quan va arribar la nostra filla, la Naiara, que és adoptada i amb necessitats especials. Però d'alguna manera, nosaltres hem intentat transmetre la fe d'una forma natural. No hi ha hagut una intencionalitat forçada de viure la fe, perquè forma part de la nostra quotidianitat. És el nostre estil a l'hora de treballar, a l'hora de ser-hi, on estem compromesos i això és després en un procés ordinari cap a la nostra filla.

Aquesta manera de fer habitual és el primer testimoni que li donem a la Naiara, ara bé, el fet que ella tingui la seva discapacitat intel·lectual sí que és un repte, perquè en el moment de posar paraula i explicar històries, conceptes i donar raó d'algunes coses, ens costa molt. La manera d'intentar transmetre-li la nostra experiència és que vegi que nosaltres ho fem. Participem en grups, en pregàries i ella veu com ho fem, la portem nosaltres de manera natural. Mai l'hem deixada de costat. Si hem anat a la pregària del CIE, doncs ella ha vingut, si anem als dies de pregària, ella ve amb nosaltres, si anem a missa, també ve amb nosaltres. Participar li costa, no sempre entén el que està fent, però ho vivim amb la naturalitat que és el que nosaltres estimem i per ella és bo, perquè per nosaltres és important i ens fa estar bé. Després ella triarà, però d'entrada li oferim amb naturalitat allò que fem.

En especial amb ella busquem elements d'aquesta transmissió que li puguin connectar. Les cançons, que estigui de forma més activa participant... El fet que hi hagi una dificultat extra per nosaltres és una font de creixement personal, ja que ens qüestiona el que nosaltres creiem. Déu revela el seu amor a tothom. Si no ho sabem explicar o ella no ho entén, no és comprensible i no ve de Déu. La revelació de Déu ha de ser una cosa senzilla i que totes les persones entenguin i visquin. Això ens ha purificat la nostra fe i ens ha ajudat a aterrar-la a la vida real.

Com algú senzill i petit, com les paràboles de Jesús que són per a tothom.

També ens ha fet pensar en quins són els llocs específics que ens ajuden a viure la fe en família. Per exemple, l'experiència que la Naiara pogués fer la catequesi en família va ser una cosa molt explícita i concreta. Ella la va viure i va integrar el que va poder. Els dies de pregària en família a l'estiu és una altra de les eines, o anar a missa familiar de la parròquia també és important. Ja que és fonamental que visqui la comunitat, una comunitat feta per famílies, amb altres infants, sobretot perquè la transmissió de la fe és una ensenyança compartida amb d'altres. Els infants del grup de "Tresors", els infants que comparteixen els dies de pregària, els que van a la Setmana Santa de l'ACO viuen de forma natural que van a aquests espais, perquè els seus pares viuen una espiritualitat semblant, amb un llenguatge semblant i els fem participar amb nosaltres. És una cosa natural, aprenem les coses fent-les de forma integrada, si no sempre serà una cosa artificial. Per sort, hem trobat aquests espais, en els que nosaltres participem i on enriqueim la nostra fe i, a la vegada, ella pot anar enriquint-se i fent el seu procés i pregar amb nosaltres amb naturalitat, i això és clau. És veritat que sí hem detectat que en el temps de pandèmia vam agafar l'hàbit de fer pregària en família a la nit i era un espai d'agraïment, de tancament, de parlar amb Déu, alguna vegada ho fem. Sí que beneïm la taula, però el repte és com integrar el fet de pregar amb una mica més d'atenció.

Si li preguntem a la Naiara si volem guerra o pau, ella té clar que la pau. I si li preguntem si nosaltres estimem a Jesús, ella contesta que sí.

5.4. Marta Candial (Zona Franca)

Hola soc la Marta i soc família monomarental per opció i tinc una nena que es diu Maria que té 6 anys.

Vaig conèixer la fe a través de la parròquia del meu barri, vaig fer la catequesi, després la confirmació i la Jobac. Vam fer grup de JOBAC i després JOC. El moment de fe que vaig viure més intensament va ser en el secretariat de la JOC, va ser molt intensiu i de descobriment i de connectar amb aquesta espiritualitat. En el secretariat vaig conèixer les Germanetes de l'Assumpció a través d'un camp de treball i d'aquí he continuat vivint l'espiritualitat amb l'ACO.

El moviment és el que m'ha ajudat a continuar vivint la fe; poder viure la fe en comunitat m'ajuda a sostenir-me, ja sigui a l'ACO o amb els laics de l'Assumpció. Acompanyo un grup de monitors de l'espai T, l'esplai de la parròquia, on faig de consiliària i igual que comparteixo fe amb ells i els acompanyo en el seu procés, ho faig amb la meua filla. No tindria sentit, fer-ho fora de casa i no amb la meua filla.

El tema de la fe ho tenia claríssim que li volia transmetre des de petita com una cosa més. La fe forma part de la meua vida i li he volgut transmetre a ella d'una manera natural, en el quotidià, a través de contes presentar Jesús, explícitament a través de la pregària per la nit on fem un moment d'acció de gràcies pel dia i demanem alguna cosa. També preguem el parenostre, algun tros ja se'l va sabent. Celebrem la preparació de l'Advent, preparem el cor. Des de petita té un pessebre de playmobil, cantem nadales... Ella participa amb mi en les celebracions de la parròquia, en el grup, pregàries de compartir... En el quotidià fem constància de la presència del Déu creador amb la natura i en els moments de mort d'algú proper, tenim present aquest amor gran. Parlem com Jesús ens ajuda a donar llum, en situacions de conflicte, etc.

Crec que el fonamental per transmetre la fe és no esperar als 8 anys, que vagi a catequesi i li parlin de Jesús, sinó que des de petit s'ha de poder viure i fer partícip amb el que fem.

Jo em sento Església. La meva Església és la comunitat parroquial, el grup d'ACO, el grup de laics de l'Assumpció. Una Església amb el cor i orelles obertes, que crida davant les injustícies. I això és el que intento transmetre a la meva filla.

Com a contradiccions que visc principalment és a la parròquia, ja que ha canviat la línia pastoral i no em plantejo que la meva filla faci la catequesi amb aquesta línia.

Penso que som els màxims responsables de transmetre la fe als nostres fills i filles. Estic disposada a assumir riscos i responsabilitzar-me de la part que em toca a mi per transmetre aquesta fe. Posar consciència, explicitar, tenir gestos, no deixar la fe en un calaix, sinó mantenir-la viva i viure des d'aquesta part en el dia a dia que travessa la nostra vida.

5.5. Qüestions per a reflexionar

VEURE

Quins aspectes em criden l'atenció dels testimonis? Què destaco?

Quins fets paral·lels visc? En què m'identifico?

Què ha canviat, socialment i eclesialment, de quan nosaltres érem petits a ara? Causes i conseqüències.

JUTJAR

Lc 11,1-13

Una vegada, Jesús pregava en un cert indret. Quan hagué acabat, un dels deixebles li digué:

—Senyor, ensenya'ns a pregar, tal com Joan en va ensenyar als seus deixebles.

Ell els digué:

—Quan pregueu, digueu:

Pare,

santifica el teu nom,

vingui el teu Regne.

Dona'ns cada dia el pa que necessitem;

perdona els nostres pecats,

que nosaltres també perdonem tots els qui ens han ofès,

i no permetis que caiguem en la temptació.

I els digué encara:

—Si algú de vosaltres té un amic i el va a trobar a mitjanit i li diu: “Amic, deixa'm tres pans, que un amic meu ha arribat de viatge, se m'ha presentat a casa i no tinc res per a oferir-li”, segur que no li respondrà de dins estant: “No m'amoïnis, la porta ja és tancada i tant jo com els meus fills ja som al llit; no em puc aixecar a donar-te'ls.” Us asseguro que, si no s'aixeca a donar-los-hi per amistat, la impertinència d'aquell l'obligarà a aixecar-se per donar-li tot el que necessita.

»I jo us dic: Demaneu, i us donaran; cerqueu, i trobareu; truqueu, i us obriran. Perquè el qui demana, rep; el qui cerca, troba; i a qui truca, li obren. Quin pare d'entre vosaltres, si el seu fill li demana peix, en comptes de peix li donarà una serp? I si li demana un ou, ¿li donarà potser un escorpió? Així, doncs, si vosaltres, que sou dolents, sabeu donar coses bones als vostres fills, molt més el Pare del cel donarà l'Esperit Sant als qui l'hi demanen.

Què destaco del text evangèlic?

Què em diu Jesús respecte aquest tema? Com a família? Com a grup? Com a moviment?

Quines crides em surten a nivell personal, familiar, de grup...?

ACTUAR

Quin actuar em plantejo? Puc compartir-lo amb el grup, amb la zona, amb la família.

6. CLAUS PER TRANSMETRE LA FE ALS FILLS I FILLES

Finalitzem amb una proposta de vint claus per transmetre la fe als fills i filles. Segur que si les rellegiu us adonareu que no està tan malament l'acompanyament en la família del camí de la fe.

- Preguem, **preguem molt a Déu**, per aquest desig, reiteradament. No ens rendim, encara que pensem que no serveix de res. Déu fa meravelles del que no és útil al món. Treballar-nos per dins farà que arribi també als fills i filles, i això és una tasca silenciosa que porta el seu temps: sapiguem esperar i guardar els silencis en el cor.
- Preguem amb els nostres fills, portem-los a la pregària o preguem-hi davant d'ells. **Posem un espai** de pregària en un racó de casa. Això permet visibilitzar la pràctica, que testimonia una actitud que transparenta el Misteri; com que no és fàcil de veure i, per tant, menys de transmetre, cal explicitar-ho.
- **Anem a missa**, ni que sigui sols o en parella, i quan trobem una celebració mínimament sentida, portem-hi els fills.
- **Portem testimonis d'Església a casa**. Ja siguin capellans, religioses, militants compromesos, persones creients. Que comparteixin la nostra taula, la nostra vida domèstica.
- **Cuidem les nostres amistats** i, en especial, les que convidem a casa: mirem que hi hagi un mínim amb les que hi compartim la fe. És bo que els fills trobin un cert testimoni en ells, que ens sentin parlar de Déu, de la nostra fe, de l'Església i del món en clau cristiana. I si no són creients, explicitem als fills i filles quins valors evangèlics d'ells i elles admirem.

- **Fem sortides en família**, excursions o viatges, tot apropant-nos intencionadament a algun temple, santuari, ermita, convent o monestir, basílica o catedral. Compartim amb els fills la profunditat del què significa la gent que hi viu o els freqüenta, la seva història de segles, el patrimoni artístic o religiós. Animem-nos a fer la ruta de Sant Ignasi, anar a trobades de Taizé, o arrepleguem-nos a l'estiu amb famílies per compartir experiències semblants. I quan pugem muntanyes, travessem parcs naturals, ens admirem amb paisatges, postes o sortides de sol, i coincidim amb la diversitat i bellesa de la flora i la fauna, parlem-los sempre del Déu Creador i del Temple de la Natura que tant impressiona.
- Quan hi hagi grans moments en les nostres vides, en les dels fills i filles, de la família o amics, **celebrem-ho** tot tenint una paraula religiosa. Citar Déu és la primera manera de fer-lo present. I quan vinguin maldades, oferim a Déu l'adversitat, la tristor, la soledat, el fracàs. Els fills i filles aprendran a pregar la vida si ens veuen pregar la vida.
- **Dediquem temps als altres**, als que al nostre voltant necessiten ajut; sentim el patiment dels que pateixen i que això arribi a casa, se'n parli, ho fem sortir en la benedicció de taula de cada dia. Que això canviï la mirada sobre la vida, però també els compromisos familiars, perquè els fills ho reproduïen tot.
- Generem **espais de debat arrel de les notícies sobre l'Església** que es publiquen. Parlem de les fragilitats de l'Església i també de les forteses. Generant una mirada crítica que porti els fills i filles a implicar-se.
- **Cuidem la nostra fe**, vivim-la en un grup cristià, llegim l'Evangelí amb ell, preguem junts i repassem la vida de cada dia en comunitat. En la mesura del possible, mantinguem vincle amb alguna parròquia o moviment, comproment-nos eclesialment. Si és possible, almenys un cop l'any, mirem de fer un recés.

- **Vivim amb alegria la nostra fe**, celebrem les festes cristianes, responem esperançadament als reptes de la nostra vida. Busquem en les nostres creus la llum que hi ha amagada.
- Dediquem una **part dels estalvis als pobres**, una part també a les obres de l'Església, als cristians perseguits arreu del món. Enviem fons a ONG acordant-ho amb els fills, com a opció familiar, per tal de contribuir a les lluites contra la injustícia social, per la protecció del medi ambient o pels treballs per la pau al món.
- **Fomentem el voluntariat social** des de la família, en la mesura que es pugui. Està molt bé enviar diners a entitats que facin un bon servei, però millor encara és compartir generosament el nostre temps i afectar amb qui ho necessita. Anem-hi amb els fills tot buscant entitats adequades per a les seves edats, i fent tasques que poden tenir més sentit per a ells.
- Així com nosaltres tenim un grup cristià, fomentem que els fills **tinguin un grup de catequesi o un grup de joves**, és a dir, un espai on compartir la fe i fer-la créixer, amb altres nens/es o nois/es cristians.
- És molt complementari un bon **esplai cristià, el MIJAC o un cau**, per als fills, perquè es comparteix la vida a un altre nivell, s'educa en el lleure i es conrea l'estima per la natura i per l'excursionisme. Alhora, permet obrir els fills a altres grups d'amics, i diversificar-se és enriquir-se.
- Trobem la manera de **veure cultura i cinema en clau cristiana i en família**. Hi ha vida després de les sèries buides i dels *youtubers* superficials, que intenten captar l'atenció dels nostres fills mentre van fent diners. Hi ha multituds d'històries amb missatge i plenes de valors humans, que sempre són cristians.
- **Restringim, tots, la vida del mòbil** a casa, l'accés a les **xarxes socials** i a les pantalles. El seu ús abusiu limita la relació humana, afebleix el vincle i buida l'interior de les persones.

- Vivim a casa i en família, de manera especial, els **moments litúrgics forts de l'any**: com ara Advent, Nadal, Quaresma, Setmana Santa, Pasqua i Pentecosta. Fomentem, tanmateix, sobretot durant els períodes vacacionals, l'hora de lectura...
- **Beneïm sovint els nostres fills i filles**, donem gràcies a Déu pel que ens passa, cantem cançons alegres i amb missatge cristià.
- I, finalment, no patim més per la fe dels nostres fills i filles. Déu la porta on, com i quan vol. Els adults només hem de posar les bases i fer-les anar... Déu s'encarrega de tota la resta, i durà a bon port tot allò que haguem començat, amb més o menys encert, però amb total confiança. Ara, **deixem la fe dels fills i filles en mans de Déu**.

“Tot i que a vegades pugui resultar difícil, s'esmercin molts esforços

i no es vegin els resultats desitjats, educar en la fe és bonic.

És, potser, la millor herència que podem deixar als fills:

educar en la fe per fer-la créixer tota la vida.”

Papa Francesc

Anem a fons ACO

Darrers títols (a la Mediateca d'acocat.org):

25. *Conflictes i decepcions en l'Evangelí de Marc.*
Oriol Garreta.
26. *El treball digne: una tasca personal i comunitària.*
Charo Castelló.
27. *Entaular-se amb Jesucrist en la revisió de vida.*
Jordi Fontbona.
28. *Poesies en temps de confinament.*
Oriol Garreta.
29. *Elogi de la gratitud. Una aposta per l'esperança.*
Daniel Jover
30. *Perdonar-se, perdonar i rebre el perdó de Déu.*
Mª Jesús Rodríguez Muñoz
31. *Madeleine Delbrêl: Testimoni de l'Evangelí encarnat a les perifèries.*
Roser Solé Besteiro / Tíscar Espigares.

ACCIÓ CATÒLICA OBRERA